

Johannes, lärjungen som Jesus älskade

Predikan för 26 augusti, 2001

Text: 1 Johannes 4:7-12,16b-21

Vi avslutar idag vår sommarserie om de 12 apostlarnas liv och gärningar. På ett sätt har vi sparat den bästa till slutet. Idag kommer vi till lärjungen som vi vet mest om. Han stod nära Jesus under Jesu treåriga offentliga gärning. Han var faktiskt den som var närmast Jesus, den som Bibeln kallar för *lärjungen som Jesus älskade*. Dessutom skrev han fem Bibelböcker, som också ger oss en insikt i hans personlighet och särskilt i hans stora pastorala omsorg om och kärlek till de tidiga kristna. Vi kan inte omfatta hans liv och gärning i en enda predikan, och jag kommer inte att försöka.

Vi möter idag **Johannes, lärjungen som Jesus älskade**. Jag ämnar ge er en snabb översikt av hans långa trogna liv i Herrens tjänst, en hastig biografi som visar höjdpunkterna. Sedan för att visa hans pastorala hjärta, kommer jag att tillåta att Johannes själv talar genom ett litet smakprov ur sina böcker, nämligen vår text från första Johannesbrevet.

Johannes var Jesu kusin, men han var mycket mer än bara en nära släkting till Jesus. Johannes var Herrens bästa vän och käraste lärjunge. Johannes var också unik ibland de första lärjungarna på ett annat sätt. Han var den enda lärjungen som undkom martyrdöden och dog naturligt. Och han välsignades med ett mycket långt liv. Han levde nästan ett hundra år och såg att kyrkan välsignades av Gud. Fastän de ogudaktiga förföljde den hade kyrkan spridit sig över hela Romariket och där bortom.

Bibeln säger att Johannes far hette Zebedeus och att hans mor hette Salome. Salome var Marias syster och det betydde att Jesus och Johannes var kusiner. Johannes och hans äldre bror Jakob var välutbildade och ganska välbärgade. Zebedeus ägde, till exempel, sin egen fiskebåt, och senare ägde Johannes sitt eget hus och kände nationens inflytelserikaste människa, översteprästen.

Johannes och Jakob var seriösa, andligt sinnade människor. De var Johannes döparens efterföljare när Jesus kallade dem. Bröderna, tillsammans med Petrus, ingick kort därefter i Kristi lärjungars inre cirkel. Dessa tre privilegierades att bevittna Jairus dotters uppväckelse, Kristi förklaring, och hans plåga i Getsemanes trädgård.

Zebedeus söner var helt trofasta mot Jesus. Denna trofasthet missriktades ibland, som, till exempel, när de bad att en hel stad skulle förstöras eftersom den vägrade att visa Jesus gästfrihet. Vid detta tillfälle fick de öknamnet, Åskans söner. Trots alla fel älskade de, emellertid, Herren helhjärtat.

Under de tre år som Jesu offentliga gärning varade växte en stor kärlek till Johannes fram. Johannes benämnde sig i sitt evangelium, *lärjungen som Jesus älskade*. Många har dragit slutsatsen att Jesus kände denna särskilda kärlek till Johannes därför att han var den yngste

lärjungen och följaktligen den som Jesus särskilt vaktade. Vid Jesu sista måltid med lärjungarna satt Johannes bredvid Jesus, och nästa dag var han den enda lärjungen som stod vid korset. Medan Jesus hängde på korset, bad han att Johannes skulle ta hand om Maria. Johannes var också den förste lärjungen att besöka den tomma graven på Påskdagen.

Efter Pingst samarbetade Johannes med de andra Apostlarna för att predika budskapet att Jesus Kristus är Frälsaren. Johannes, tillsammans med Jakob och Petrus, anses vara fornkyrkans pelare.

När Maria dog verkar det som om Johannes flyttade från Jerusalem till Efesus och övervakade kyrkorna som var i Mindre Asien. När Romarkejsaren Domitian förföljde kyrkan, landsförvisades Johannes till den klippiga ön Patmos, där han levde i många år. Traditionen gör gällande att, när han äntligen kom hem från exil, var han för svag för att predika. Han behövde faktiskt bli buren till gudstjänsterna av sina elever. Där sa han bara den enkla meningen: "Mina små barn, älska varandra." Man får ifrågasätta denna historia, men ingen kan ifrågasätta Johannes kärlek till Guds barn eller hans kunskaper om Kristi mycket större kärlek som frälser oss och motiverar oss.

Innan han dog, ungefär år 98 efter Kristus, skrev Johannes sitt evangelium, de tre breven som bär hans namn, och Uppenbarelseboken. Det är inte förvånande att lärjungen som Jesus älskade betonar kärleken i sina skrifter, nämligen Kristi kärlek till oss som vi återspeglar i vår kärlek till andra.

Delen ur Johannes första brev, som är vår text idag, talar om två sidor som Kristi kärlek till oss har – KRISTI KÄRLEK GER OSS LIV och KRISTI KÄRLEK GER OSS KÄRLEK.

Guds stora kärlek till oss är ett tema som jag hoppas ljuder högt och tydligt i varje gudstjänst som hålls i vår församling. *Guds stora kärlek till oss* är temat i Johannes första brev. *Gud är kärlek... Kärleken består inte i att vi har älskat Gud utan i att han har älskat oss och sänt sin Son till försoning för våra synder* (8,10). Gud visade sin kärlek när han skickade sin enfödde Son till världen för att rädda oss och ge oss liv – både andligt liv och evigt liv. Denna kärlek som ger liv visades klarast genom det som Jesus gjorde när han kom. Bibeln säger att Jesus är *nådstolen*. Ordet betyder ordagrant *försoningsstället*. Bibeln menar att Jesus är offret som för med sig försoning.

Det finns en skön bild i detta ord, en bild som går tillbaka till Gamla testamentet. Det gammaltestamentliga Templets dyrbaraste möbel var förbundsarken. Den var en kista som var ungefär en meter lång, två tredjedelars meter bred och två tredjedelars meter hög. I förbundsarken lagrade Israeliterna sina högst värderade religiösa skatter: vittnesbördets två tavlor av sten innehållande tio Guds bud, en behållare fylld med manna från öknen, och staven som tillhörde Aron, den förste översteprästen.

På toppen av kistan var försoningsstället. Det var förbundsarkens lock och fungerade också som altare. Detta försoningsställe var altaret där översteprästen stänkte offerblodet på försoningsdagen. Ett lamm offrades varje år på försoningsdagen. Detta lamm offrades symboliskt för att betala nationens alla synder under det föregående året. Ordet som översätts försoningsställe eller nådstol, nämligen arkens blodiga lock, är samma ord som översätts försoning i vår text. Jesus Kristus är vårt försoningsställe. Han är det blodiga

locket över oss. Bilden på Gamla testamentets tid var: När Gud tittade ner från himlen på förbundsarken skulle han ha sett lagen som visade allt det som var rätt och allt det som var fel. Och på grund av denna lag var Israel syndigt. Lagen visade människornas brister och straffet som de förtjänade på grund av sina synder. Men Gud såg inte längre lagen och dess krav därför att offrets blod på försoningsstället var i vägen för hans syn. I stället för att se sin lag, såg Gud lammets blod, och Gud blidkades. När Gud tittar ner på oss, ser han, i stället för att se våra synder och straffet som de förtjänar, Jesu Kristi blod som täcker oss. Och på grund av Kristi blod som offrades på korset är Gud tillfredsställd. Vi förlåts och ges frälsning och evigt liv. Det är Guds kärlek som han visade oss genom Jesus Kristus. Den är en kärlek som ger liv – andligt liv nu och löftet att evigt liv i Himlen kommer att följa.

Mina älskade, om Gud älskade oss så högt, är också vi skyldiga att älska varandra. Ingen har någonsin sett Gud. Om vi älskar varandra förblir Gud i oss, och hans kärlek har nått sitt mål i oss (11-12).

Det Grekiska språket som är Nya testamentets grundtexts språk är på några sätt mer precis än Svenska. Grekiska har, till exempel, olika ord för kärlek. Det finns kärleken till vänner, kärleken som finns inom en familj, lidelsefull kärlek och det slags kärlek som Gud har. Det är betydelsefullt att ordet för kärlek som vår text använder är ordet *agapao*, att älska som Gud älskar. En kristen skall göra sin kärlek med Guds stora och obegränsade kärlek som förebild. Gud ger oss fritt och rikligt av sin kärlek

Guds kärlek har frälst oss genom Jesus. Nu upptäcker vi att vi vill och behöver älska honom tillbaka på grund av allt som han har gjort för oss. Denna kärlek som vi har till Gud ändrar oss. Guds kärlek gör också oss kärleksfulla. Vi blir människor som älskar vår nästa. Vi har inte tillfälle att uttrycka vår kärlek direkt till Gud på ett verkligt och påtagligt sätt, men vi har Guds varelser omkring oss varje dag. Vi visar att vi älskar Gud och att han bor i oss när vi älskar dem som bor nära oss. Vi ser på varje människa som vi möter som om han var Guds ersättare, och vi visar vår kärlek till Gud genom att älska denna ersättare.

Den närmsta ersättaren för Gud, den som många kristna ser mest utav dag ut och dag in, är hans maka eller hennes make. Vårt äktenskap ger oss, därför, särskilt tillfälle att älska Gud. Genom att älska vår man eller hustru med en helt självuppoftande kärlek som är lik kärleken som Kristus har givit oss älskar vi också Gud. Vårt äktenskap ger oss särskilt tillfälle att underordna oss varandra och ge kärlek som är obegränsad och livslång.

Varje människa börjar helt säkert sitt äktenskap i avsikt att älska sin maka eller make, men nästa varje dag, också i kristna hem, skadas känslor. En partner är hårdare eller själviskare än han eller hon borde vara. Nästan varje dag visar båda partner mindre vänlighet, mindre tålmod, mindre omtänksamhet, mindre kärlek än han eller hon borde visa – och mycket mindre än Jesus visar oss.

Problemet är synd. Vi har alla den. Men det är ett problem som vi kan kämpa mot. Och det finns ett botemedel. Botemedlet är Jesu Kristi kärlek som ger oss kärlek. Var och en av oss behöver be varje dag: Kom, Herre Jesus, med din kärlek. Hjälプ mig att återspegla din kärlek till alla omkring mig. Hjälプ mig att börja återspegla din kärlek i mitt eget hem.

Låt oss lyssna nu när Johannes sammanfattar budskapet om kärlek som han har givit oss i sitt första brev: *Genom att han gav sitt liv för oss har vi lärt känna kärleken. Så är också vi skyldiga att ge vårt liv för våra bröder. Om någon har denna världens tillgångar och ser sin broder lida nöd men stänger sitt hjärta för honom, hur kan då Guds kärlek förbli i honom? Kära barn, låt oss älska, inte med ord eller fraser utan i handling och sanning (3:16-18). Vi älskar därför att han först har älskat oss. Om någon säger att han älskar Gud och hatar sin broder, så är han en lögnare. Ty den som inte älskar sin broder som han har sett, kan inte älska Gud som han inte har sett. Och detta är det bud som vi har från honom, att den som älskar Gud också skall älska sin broder (4:19-21).*